

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

232. szám.

Pest, december 12. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Lapunkra előfizethetni jövő év január 1-től Budapesten háshozhordva félévre 5 ft, postán borítékban hatszor küldve 6 fpp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethetni elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fiztetetik.

Pest, december 12.

Szép, tiszta, kellemes idők járnak. Olyan, mint szeptemberben is hiába keresnénk egy néha.

Széles e Magyarországon egy ember sincsen, ki azt higye, hogy most karácson következék.

Kivétel csak némely képviselők, kiknek ugy mellékesen eszükbe jutott, hogy jó volna hazarandulni egy kicsit, s otthon ülni meg a karácson szent estéjét.

Azonban ugy beszélnek, hogy ezen ájtatos kívánság nem igen fogja teljesedésbe menni. A ház nem fog szünetet tartani.

Furcsa is volna szünetet tartani most, midőn az események tengere közé vagyunk vetve. Igen, ha e nagyszerű folyam, mellynek árai ragadnak, a szünet alatt megállapodnának, akkor lehetne valami christbaumból, de így nem.

A mit a képviselőház a jelen év nyarán tett, a helyett bizvást tarthattak volna szünetet. Semmi kifogásunk sem volna ellene. Most tessék itt maradni, s helyrehozni, ha lehet, a mulasztásokat.

A képviselőház folytonos jelenlétére soha sem volt nagyobb szükség, mint most. Ki tudja, mellyik perczben adhatja elő valami magát, melly a nemzet rögtön intézkedését fogja igényelni.

Nem történhet-e, hogy a képviselők a legközelebbi estén nyugodtan térnének ágyba, s még első álmukban egyenként vernék őket fel, hogy rögtön a mint őket isten megteremtette papucsban és slafrokkal jöjjenek ülésbe és kiáltás ki a respublicát.

Bécsben, mint halljuk december 15-kén lesz az új császár ünnepélyes beavatása. Ah az dicső ünnep lesz. A sok durchlauchtok és excellenzek, meg a sok paszomántok fenséges látványt adnak kárpótlásul a szabadságért, vigasztalásul az egész Austria legműveltebb családjának, kik közül alig van egy, melly Windischgrätz herodesi mézár-lásai után valamellyik kedveltjét ne siratná.

Ezen ünnepély, meglehet egyszersmind alkalmas is fog vétetni arra, hogy a tervben lévő Gesamtmonarchia Európa előtt diplomaticailag bemutatassék.

Illy pillanatban, akarhatnának némelyek hazamenni falura, hol unalmukban legfeljebb csak a Luczaszéken dolgozhatnak.

Az igaz, hogy kormányunk viszi az ügyeket, de az lényegesen szükséges, hogy minden rendelei ugy tekintessenek az illető helyeken, miként az összes nemzeti képviselő akaratára.

Ezeken kívül a rendkívüli körülmények még néhány rögtön intézkedést is kívánnak.

A mi véleményünk szerint szükséges volna egy provisorius sajtótörvény. Mert a körülmények szörnyen változtak. Ma már épen azon eszmék és kívánatok szabadok, és a haza megmentésére szükségesek, mellyek az 1848-ki törvényekben mint büntetést érdemlő merényletek vannak feljegyezve. Azon sajtótörvény szerint a mi lapjaink naponként megérdemelnének legalább százezer pengő bírságot, s vagy kétszáz esztendő börtönt, míg ellenkezőleg a reactio zászlócsait a szent Istvánrend nagy keresztjének csillogása illethetné.

Szükséges lenne ezen kívül egy forradalmi modorban szerkesztett fegyver kisajátítási törvény.

Mi, meglehet, csalódunk, kik jobban tudják a körülményeket, tán másképen gondolkozhatnak, de a mi véleményünk oda megyen ki, hogy e perczben minden a honban található alkalmas fegyver, a statusé.

Salus reipublicae suprema lex.

Pest, december 12.

Magán levelek utáni hírek szerint a Galicziából betört ellenség már Eperjest is megszállotta volna, ha igaz, s a miénk Budamér mellett húzták össze magokat, ismét ha igaz.

A tér képre tekintve az éjszaki ellenségnek más okos célja nem lehet, mint a tót nép faj között ellentünkben egy új vendéet támasztani. Sebes foglalásról, vagy éppen Pest elleni demonstrációról gondolkoznia is neveltséges.

E berohanás, ha ügyesen vezetjük dolgainkat, előttünk nem igen látszik veszedelmesnek, mert ha Schlik general sebesen nyomul elő, és sikerülne eljutnia például Miskolczig, nincs a földön egy ember sem, ki bizonyosnak ne higye, hogy e tömeg úgy jár, mint Roth. Ha pedig az van szándékában, hogy a merre jó, addig ne haladjon előbbre, míg hátamegett a népet el nem csábította, s maga részére nem hódította, ugy az időbe kerül, s ellene indult sergeink összpontosalhatnak, és sikerrel működhetnek.

Azért tehát, kik az egész hazát tekintik, egy cseppet se ijedjenek meg azon, ha valahonnan ilyen zsoldos tömeg be tör.

Sajnálni lehet, egy pár határ felől eső várost. De a politicus mindig az egészet tekintse.

Hiszen épen az kell nekünk, hogy az ellenség bejöjjön, s itt verjük meg, mert körülményeinknél fogva, mi őket kölföldön nem kéreshetjük fel.

Hódítani jönnek Magyarországra, mindenfelől. De ez nagy munka, oda nem olyan nyomoru erő kell, mint a dinastia gondolja.

Egy másik, József alatt, Rákoczi tiz évig nem tudták megverni, pedig akkor az ország két darabba volt szakadva.

Most Magyarország egy erélyes középponti kormány által igazgattatik. Ügyeink vezérlésében van meglehetősen centralisatió, a vidéken pedig a helybeli védelmeket illetőleg jó forma helyhatóságaink. Azért ne féljünk.

Olvasóink tapasztalhatták, hogy lapjaink nem afféle, majd így majd amugy megverjük módra henczegő cikkekkel áll. Mi inkább vagyunk pessimisták, mint optimisták. De azért, ha minden hazafi úgy lenne meggyőződve a mi ügyünk diadalán, mint mi, akkor még e télen is vig farsangot ülhettünk.

Barátom Bert! !

Ma Debreczenbe érkeztem, ezt csak azért írom meg, mert igen meglepettem: A kofának hírlapot olvasnak, és köztársaságról, s meg még arról beszélnek, hogy a Katona Miklós táborában volt nemzetörök nyulakká változtak. De tréfa nélkül. —

Debreczenben olvastam lapodból egy menekült újság író hódolatát. Hogy az én régi barátom hódolt, azon örvendek, hanem azt még most is fájlalom: miért nem hódolt még a tavasszal, bezzeg most másképp állának Erdélyben ügyeink. —

Most pedig, már még Debreczenben is vannak olyanok, kik félnek Urbántól. — No hát csak elibe, mert különben Urbán a mennyi esze van, még talán a debreczeni kolbászt is megkóstolja.

E szép lenne tőle, de hát tőlünk?

Urbán mit csinál most Erdélyben kedves gróf és bárói, s meg gubernialistáival, nem tudom, a miénk látogatására készülnek. — Csak el ne késnének, mint Libetbánya, mellynek tanácsa még juliusban is a helytartó tanácshoz irt volt föl. —

Azt mondja egy francia: az országok legjobb határa az ember. Sok igaz van benne.

Nem szeretném, ha a miénk, — mint már sokaktól hallám, ebből azt következtetnék: Erdélyben nincs ügyünk mellett elég buzgó polgár, tehát maradjon magára.

Ez nagy hiba volna, olyan, mellynek következése ugyan csak fejünkre tornyosulna.

No de Erdély elvesztésére még gondolnunk sem szabad. — A három színű lobogó magyar emberre nézve mindig csak kedvetlenül leng az erdélyi hegyeken. —

Csak erős akarat és kitartás, okvetetlen ki lesz tűzve. —

Ezen reményembe az eszembe ötlött következő gyönyörű és tanulságteljes legenda erősít meg. —

Egykor egy becsületes ember a kis Jézust tenger partjánál ülve ölébe vette, és minő nagy lón a becsületes ember bámulata, mikor a kis Jézus olly hirtelen nőtt, hogy öléből csak hamar a tenger tulsó partjára lépett ki.

Barátom e legenda, mintha éppen a demokrácia hatalma növekedésének volna képes előadása.

Ott Pesten a képviselők öleljék csak szívökhöz a demokráciát, s akarják egész lelkökből a respublikát, mint a demokráciának egyedül megfelelő institutiot, csak elfogunk csudálkozni, hogy csak hamar az egész tér, Lajtától a veres toronyi szorosig, a demokrácié, az az: a miénk lesz, s később még tovább is nő, természetesen mindig nekünk magyaroknak hasznára.

Mindig fölteszem, hogy itt keleten, mi öleljük föl legelőbb, s átkozott gyámjaitól, a monarchiától, és aristocriától, mi szabaditjuk meg legelőbb. —

Az az: a magyar nép névében összeült képviselők, egy hangulag azt kiáltásák: Éljen a köztársaság!

Annyi éljént kiáltott már a magyar életébe, és legtöbbet restauratiokor, meg hivatalosan és hajl sokszor olyanoknak, kik megcsalák. —

Most az apostoli, és habsburgi fölség helyébe, tegyük a nép fölséget — respublikát — és ekkor kiálthat az egész nép, de szívből háromszoros éljént. —

A respública soha nem csal meg, mert nem lesz camarillai — s meg a borzalomig szerelmentes Sofiája.

Hidd el Berti, hogy Debreczen, kivált ha nemzetöröcinket sehol nem verik meg, valóságos republicanus érzelmű város, no szinte elfeledem, hogy chez még a Bóka Károly hegedűje, még az érmelléki jó bakar leve szinte szük éges. —

Hála istennek, most az utóbbiból van elég, és jó. Ha ollyan jók lennének nemzetöröcink, mint borunk, akkor még Miklós czárt is republicanussá csapatnók föl, ha máskép nem lehetne, amugy gyöngéden, mint a hogy ő megcsendesítette V. rsót. —

Jövő levelemben arról tudósítlak, millyenek a Bocskai vitéz hajdúinak utódai, republicanus szemmel nézve. — Becski Lajos barátom, ki, kikeresztelkedet republicanus — azért írom, hogy kikeresztelkedett, mert szolgabíró is volt — ma indult hozzájuk, hogy me. hívja őket, egy Urbánali érdekes conversatióra.

Ha eljönnek, tartozó kötelességeket teljesítik, csak osztán az első szóváltás után elne fusanak. —

Minden esetre tudatom veled. — Debreczen, és lelkes fiaí éljenek!

Republicanus.

Mákvirágok.

— Azt beszélük, hogy Emich könyvárus egy közhasznú vállalatban törí fejét, t. i. egy Schematismust akar kiadni, mellyben minden tel-

jeshatalmu országos, királyi-, vagy kormány-biztos, ugy minden őrnagy és czimzetes futár neve befoglaltatnék. A vállalat azonban roppant nehézségekkel jár, s egyes emberek erejét felülmulja; miért is a kiadó — mint halljuk — a kormányt hívá fel segély-kezet nyújtani, s olly szerencsés is volt, hogy már a hatóságoknak — ha igaz — meg is hagyatott, miképen igyekezzenek a kebelökben működő k. biztosok és őrnagyok számát — legalább megközelítőleg — conscribálni, s arról egy tájékozási jegyzéket küldeni fel. — A vállalat sikere felől azonban — ez országos segély mellett sem — lehetünk minden aggodás nélkül, miután az említett teljeshatalmu hivatalnokok száma még mindig Bergaufi halad.

— Fontos és országos érdekű találmány.

Épen most értesülünk, hogy egy tudós hazánkfiának sikerült egy telyhatalmu diplomakészítő gőzerművet találni fel, melly minden órában 2000 őrnagyis 2000 k. biztosí diplomát készít el. A nagybecsű találmány — mint mondatik — már a kormánynak bejelentetett s megvizsgálására egy teljeshatalmu őrnagyokból és k. biztosokból összeállított mixta commissio küldetett ki.

E perczben vesszük egy hiteles egyéntől az érintett commissionak a találmány megvizsgálata eredményéről szóló, írásban beadott jelentését, melly szórul szóra így hangzik:

„Ámbár a teljeshatalmu diplomakészítő gőzgép távol sem fedezi a szükségelt diplomák mennyiségének csak felét is, mind azonáltal minthogy csakugyan elvégre is némileg általa a közigazgatás kezeinek forgása gyorsitva leendő, a kiküldött egyes bizottmány nem mulaszthatja el, azt az állománysajátjává leendő megváltásra egész tisztelettel ajánlani. Kelt stb.

— Hogy a cukor drágább lett, ezt értem, de hogy a Pannoniagyertyának fontja miért rugaszkodott egyszerre 38 pengő krról 48 pengő krra, ezt már nem értem! Ezt nem mi mondjuk, hanem egy nyugtalan táblabíró, ki mindenben valami kritizálni valót keres. Mi igen is értjük, mit a spectabilis nem ért. Avagy nem illő é, hogy midőn a külföldi stearingyertya-gyárak készítményei a határzár miatt be nem hozattathván, a honbeli stearingyárak concurrentia nélkül vagynak s az egész haza közönsége csak gyártmányaikat veszi és így jövedelmük az eddiginél legalább is kétszer te nagyobb. — mondjuk — nem illő és igazságos é, hogy a procentek is feljebb szállitassanak. Némellyek ugyan — s köztök hihetőleg az említett nyugtalan táblabíró is — ugy gondolkodnak, hogy épen mivel e gyárak, az eddiginél sokkal nagyobb mennyiségű gyertyát adnak el, az az, sokkal több jövedelmet húznak, mint meddig külföldről is hozatott be gyertya, épen azért kellene gyártmányaik árát nem felyebb, de lejjebb szállítani. Azonban ez proletariusi okoskodás, a mi gyertya-gyárnokaink pedig nem proletarius, hanem azon diplomatiái elv szerint cselekvének, hogy egyszerre két bört is kell nyúzní, meddig csak lehet. — E maximat a szer-

kesztőknek is meg kellene tanulni s mi javasoltuk Pálfi barátunknak, hogy ha előfizetőinek száma ujevire, a mostaninál — mint hihető — kétszer nagyobb lesz, az előfizetési árt is megduplázza. Nichts als billig.

— Bécsből írják, hogy Ferdinandnak ottan csupa hálából egy emléksobrot akarnak állítani, s hogy Schwanthaler már be is mutatta tervét, melly következőnek lenni mondatik:

Egy szuronyokból készített kerítés közepette áll a talapzat, melly egy sárgafeketére mázolt négyzetű házikót képez, négy ajtóval. Az első ajtón jön ki Pandora nyitott szelenczjét előre tartva; a másodikon repül ki Merkurius, kezében egy generalis kulccsal; a harmadik előtt fekszik Circe egy lóvá tett tribunus plebisre masolyogva; s végre a negyedik ajtón befelé menőben van Mammon, hátán tömött zsákokat vive. A ház felső párkányzatán köröskörül van írva a következő:

DAS HAUS ÖSTERREICH.

E háznak — mélynek sarkoszlopai, mellesesen mondva, igen düledező állapotban mutatkoznak — nincs fedelc, hanem felette mind a mellett is keresztbe tett erős vaspántokon egy rotonda áll, minden ablak és ajtó nélkül, ki- és bejárása az alatta roskadozó házon keresztül levén. E rotondának párkányzatán köröskörül, különbféle színű betűkből faragva e szó áll:

CAMARILLA.

Ennyiből áll a talapzat, mellyre a tulajdonképeni emlékszobor helyezve van. Ez pedig következőleg néz ki:

A rotonda tetőzetén, — melly petersburgi aczéltűkörből van készítve, — két oszlop közt egy kötéll áll kifeszítve, s ezen Ferdinand der gütige, mint bohóc öltözve, balancroz, de a legdesperatusabb bukó helyzetben. Fejéről a korona lehullóban van, s mig egyik kezével utánna kap, addig a másikkal a balancirstangent szalasztja ki.

A kötéll alatt több nézők vigyorognak a bukóra fölfelé; jelesena a lehulló koroná alatt Ferencz József ül, szájában valami zúttal; a kiszalasztott kormányrudat pedig Sofia fogja fel, kinek férje, Ferencz Károly egy csörgősipkát nyujt a leesőnek. Majd elfeledünk két személyt, Pipiczet, kezében krétával, mellyel Ferdinand talpait ansmirolta, s Cibininet egy tekercs papírral, mellynek felső részén e szavak kivehetők: Freiwillige Abdankung.

Hátra van még a kötelet tartó két oszlop kinézését magyaráznunk. Mind kettő egyenlő alakú s csak a rajtok levő ábrázolat által különböznek. Az egyikön látható, t. i. egy akasztófa, mellyen nyolcz különféle öltözötű egyén függ, egy sorjában, illy a faragvány alá vésett magyarázattal:

Gleichberechtigung aller Nationalitäten.

A másik oszlopon pedig egy fekete kétfejű sas szemléhető, körmei és orrai mindenikében, két két vérző birkát marcangolva illy aláírással:

Der constitutionelle Kaiser von

der österreichischen Gesamtmonarchie.

Ez Schwantaler terve, mely már elfogadottnak is lenni állítatik, s rövid időn elkészülve, a Vogelmarktön felállítatni fog.

Csernátoni.

Sikállo, december 1.

Édes Bertám!

A magyar Leonidásról, a magyar terrupilei hősekről írok, Katona Miklósról, és a világon legmozgóbb nemzetökről.

A győr alatti látás-hőmerény azon futáshoz képest, melyet a nagybányai mozgó sereg, mintegy 15,000 embere, Dézstől N.Bányaig egyhuzomban tett.

Soha nem hallott gyalázat.

Elmondom a tény, írd aztán te lapokban, ahogy tudod. Legjobb lesz tudomásul venni, mert Urbán olvassa a Marciust is, ügyes ellenség ő, verje meg a Jehova. Nincs is időm szerkeszteni.

Katona Miklós modorával ölte meg e tábor szellemét. Két hétig késett Kőváron, mellynek szerencsétlen vidékén a szatmári nemzetörök pusztítottak, raboltak, gyújtottak a la Jellacsich ráczai. Még meghódolt falvaknak is e volt sorsa.

A nép elkényszerült állapotában az Urbán-táborába ment, hogy életét megmentse, otthon nem lévén mit keresnie a puszta romok közt. Ezen rakoncátlanság népünket demoralizálta, az oláh népet pedig elheserítette és rablókká tette.

A Dézs alatti első támadásból megtudtuk, hogy az ellenségnek nincs ágyúja, nekünk volt őt. Másnap az ellenség szépen kivonult, s mi szépen bevonultunk, s megint megtudjuk, hogy az ellenség számszerint mintegy 400 emberről állott, mi voltunk 15 ezeren.

Dézszen haditanácsot tartottak, és arról tanakodtak, mennyünk-e tovább? A Kőváron elcsigázott táblabíró-századosok véleménye az volt, hogy nemzetörökkel háborúzni nem lehet, tehát visszavonulunk. Haditervről senki nem gondolkozott. —

Azonban jöttek a zemplényi lovasok, borsodi ágyúk, hevesi nemzetörök, kedvet kaptak a századosok, és egy új haditanácsban a menételt elhatározták. De a sok tanácskozmány és habozás közt, és a legteljesebb rendtelenségben (holott mindennap fellármáztatott a sereg azon ijesztéssel, jön Urbán), meglep egyszerre Urbán (tán ott se volt) serege.

Katona a szamosújvári ultra rendet két önkényes gyalog egy lovas századot, tán két ágyút és a wiener legiót. Itt volt a megtámadás. A hidon innenső részre pedig a sereg nagy többségét egy Dimbuj által messziről kezdett, de csak hamar visszavonult megtámadás ellenébe.

Ezen kiállításból azt lehet gyanítani, hogy olyforma védelem lesz, mely mellett a sereg retirálhasson. Alig tüzelnek egy órát, nyargalva jönnek a városon, hidon át az önkéntes huszárok. Nem kellett több. A bagázsias szekerek rend és felügyelet nélkül indultak, utánna a schwábhuszárok, utánna nemzetörök, kiknek két századosát látam oda hagyva századát az első ágyú szóra székere pattanni és rohanni.

A legnagyobb zavar és ijedség közt rohant a nép. Én a Teleki kocsiján ültem; hogy a rám bízott holmiját, irományait és pénzét a grófnak vigyem; ha parancsolja.

Ellenségét sen láthattam, mert lovaink a kétségbeesett tolongók zavarától elijedve, elragadtak. A hidon innen nem volt vezér, adjutans egyetlen sem. Jenői, ki Teleki mellé volt küldve, azt mondta, hogy őt nem azért küldték; hogy részt vegyen a csatában, hanem hogy planumot adjon, s így történt, hogy ő maga is próbált katonára léte, szekérre ült, mielőtt egy svalizsert látott volna: Ő szegény gyenge ember. 16 ágyúnk közül tán 3 használtatott, s elvesztjük mind a 16 ágyút, ha a Vilmos huszárok, de különösen a Wiener Legió nem fedezi. Ritka elszántságu nép ez a legio.

Dézs lakói a mi szaladó emberünket követ hajgálták, forróvízzel öntözték és lötték, annyira schwarzgelb nép. Több mint 60 svalizser esett el, leginkább tiszték. Mi még veszteségünk számát sem tudjuk; kevés emberünk esett el, de annál több maradt ott élve, kik át nem jöhettek a hidon. Sósmezőn fel lehetett volna szigorú parancsossal tartóztatni a futókat és rendezetten visszavonulni. Azonban ki volt első N. Bányán? Katona Miklós. Az elfáradt nép — így panaszkodtak — Dézszen nem bír tovább menni.

És ezen elfáradt nép egy nap egy éjjel se nem aludt, se nem evett, hanem jött lóhalálba N. Bányára, annyira sebesen, hogy sokan tüdőgyulladásban halnak most el.

És a mákvirági táborozás.

Soha, de soha egy buzdító, lelkesítő beszédet nem mondott a vezér, csak pirongatta, dorgálta szüntelen. Igaz ugyan, hogy e fedtelen, kortes népet kellett is feddeni; de ha bánni tudott volna a vezér e néppel, megverhette volna vele egész Erdélyt.

Csupán Zsurmai kapitány a Vilmos huszároknál érdemel kitüntetést és a derék Wiener legio.

Alig hogy Bányára érkezik a trupp, már innen is retirált Szathmárra azért, mert Galgón Urbán a postán jött levélcsomóra nevét írta, hogy a posta járhat.

Gondolhatod-e szegény város levertségét. Egy hónapnál továbbig élelmezte a sereget, magára uszította ez által az oláhságot. A visszajött sereget ismét élelmezte, sőt rangkülönbség nélkül örömmel és páratlan lelkesedéssel ásták a sánczokat a hölgyek, férfiak, és a legváratlanabban egyszerre kivonul a sereg és odahagyja a várost azon szomorú kénytelenségben, hogy magát megadja! A magyar lakosoknak ez fáj, el van keseredve az alnép. Desperatio állott be.

Sajnálom, hogy Telekit is compromittálják. Neki javasolni fogom, menjen Pestre.

Itéj barátom magad, én csak tényeket irtam, sietve irtam, mert nekem is bujdosni kell.

Pap Zsiga.

Pest dec. 11.

„Vare, redde mihi legiones meas!“
Így kiabálá napokiglan a félbódult Augustus, midőn Herrmann népszabadító harcza a zsarnok

Róma ezredeit önhitt vezérek, balfogásaitól segítve tönkre tevé.

Notabene a Herrmann tisztjei nem voltak német professorok, s közlegényei actieninhaberek.

Mi önnek kiáltjuk nemzetes Berzenczei uram! adja vissza ön elfecsérelt százazreinket, érvágott Mátyáslovasainkat, a meggyalázott székely nemzetet!

Jupiter bosszuja a legyőzött Briareusra az Etna sulyát nyomá; ön nichts weniger mint Briareus, de az önre nehezedett felbősség sulyosb az Etnánál és szintolly vészhozó.

Ön gyenge vállalai erejét nem mérve, oly teendőket vett magára, mellyekből eszes ügyes ember visszaborzadt volna.

Ön nem borzadt meg.

Kis képét egy telescoppiális tükör elébe állítá, s felhevült képzele Herculest varázsolta elő.

„Mentsétek ti Magyarhont nyugotról, én a keletet magamra veszem!“

A kelet a magyarság második védbástyáját tartalmazá, ön mintegy raktári puszkapor fellobbana, s a bástya romokban hever.

Ezért ön felelős.

Ön egy népfelkelést, mellytől ezerek élte, egy nemzet vagyonának tetemes része, egy ország bírtoka függött, — torokképp aljasított.

Ön hadügynök, néptribun és hadvezér akart lenni egyszermind. Bármellyikre külön alkalmas lett volna e ön, nem tudom, nem állítom. De mind a háromnak megfelelni akarni, ez csak egy tébolyodott eszméje lehet.

Mint hadügynök, hol van az ön által gyűjtött és felszerelt (?) Mátyáslovaság?

Mint hadvezér és néptribun, — az igaz, hogy a kezdete is szép volt. Collegái már a legidves bűbet hagyák gyanítani. A ravasz róka Zsombori, a százbak Dorchner, az áruló Pünkösdi, a leg-tökélyesb political Chamoeleon g. Miko Imre.

És eredménye? — A készületlenül hebehurgyán, rend, fegyver és fegyelem nélkül kiindított székely tömeg, a sárdi szerencsétlen meglepetés, M. Vásárhely elveszte, szétszort bujdosó ellenség kezébe esett honvédeink gyászos sorsa, az egész ügy tönkre silángyulása.

És ön mind ama három egyedül akart lenni. Ön a melléje rendelt kormány biztosok tanácsaira, esdekléseire nem hajtott. Ön, a mi mint hadvezérnek legszigorúbb kötelessége lett volna, az ország más részeiben működő vezérektől és k. biztosoktól minden értesítést megtagadott, ez által minden közremunkálást lehetlenné tett, s az ellennek alkalmat nyújtott, éppen mint méltó társa katona Miklós, minden hadi testeinket külön megtámadni és könnyű győzelmeket vivni. Ön egyedül akarta csak végrehajtani, a mi sikerülve is csak szigorú honfi kötelesség teljesítése lett volna; önhitsége s külökdése által pedig megsemmisíteni, árulással határos bűn.

Nagy szónok, ön azt mondják; önt hallani oly kellemes érzést okoz, mint a kandallóba tömött fenyőfa pattogó égése. De az ön szószéki pattogásai nem ágyútegek, menykövek, ezt érezteté önnel Gedeon, s érezzük ön miatt mi is keservesen.

És most, midőn önöl azt hittük, hogy mint egy második Wasa Gusztáv, hű népe közt buj-

kálva kifogyhatlan tervekkel és segédforrások kutatásával iparkodik balfogásait bár egy ezred részben jóvá tenni — önt Pesten látjuk.

Ezen tette azon alternatívába hozott, miszerint azt kell hinnünk, hogy vagy ön egészen érdemeit tette magát az egész székely nemzetnek egyenkint és tömegestől, szeretetére, bizalmára avagy csak szánakozó kiméletére, vagy pedig a székelynemzet egyenkint és tömegestől egy olly áruló csoport, hol egy magyar honfi nem talál egy biztos zugot, hová fejét lehajthassa. —

Mellyik a valószínűbb eset, a kétség egy pillanatig sem állhat fenn.

Ne hízlekedjék ön magának, hogy marinszi kalandjaival szánalmat, részvétet, engedékenységet gerjesztend. Pest, hála Istennek, még nem Chartago romjai, még Mintarna sem; ön nem fog itt ön által megfenyített reszkető cimber sclavokat, hanem szigorú birákat fog találni.

Mephitis.

Szerkesztő!

Ugy hiszem, nem fogja ön rossz néven venni, ha egy, még a haza előtt ösmeretlen madarat ösmeretek meg, szorongatott hazánkkal, de hiszem, hogy nem tudja, még nem mondom, ez a drága jó madár a N. Bányai főparancsnok, Katona Miklós, ugy-e bizony nem tudja! még, hogy a szép madarak száma ezzel is szaporodott hazánkban! pedig bizony van elég, még sok is. Ez a jó madár az, a ki a Dézsi szerencsétlen csatát, készakarva elvesztette a sereggel, mit úgy hiszek, nem lesz felesleges, rövid vázlatba felmutatni szegény hazámnak. Mi így történt —

A jeles főparancsnok vezérlete alá volt N. Bányára rendelve mint egy 15 ezer emberünk, bezeg vezérlette is jól a fővezér ur, mert ezen tömegből, vagy három jól kiéheztetett, s a strapa által elfáradt századot, és az önkéntéseket, Urbán tábora elibe zavarta, zavarta igen, mert valamint kezdetben, úgy akkor sem tudott, vagy nem is akart, semmi rendet csinálni, a sereggel: de bezeg tudott Urbánnal trafikálni, tudta éheztetni a szegény nemzetörököt, mert hat hetek lefolyása alatt egyszer osztott napi díjjt embereinknek; hogy volna már most kedvek menni újra táborozni; illy ügyes fővezér K. M. Kiszaladtak tehát embereink az ellenség eleibe, midőn észrevették, hogy rögtön tanyájokba lepi meg az ellenség, — szaladtak igen, mert csök ágába sem volt embereinknek, hogy jöjjön az ellenség, mivel öre-

ink nem voltak állítva, a ki hírül vitte volna a tábornak, hogy jön az ellenség, de nem csak akkor nem volt, hanem előtte való nap sem, szalad, kellett tehát a véletlen megtámadásra, de mind hasztalan, mivel a kinek fegyvere volt is, kinek puskaport nem adott, kinek kapszlit, szóval egyiknek egy, másoknak más hibázott, ugyan hogy nyerhessen az illy sereg, mondja ön? ez lehetetlen, hidje el ön, hogy az utolsó köz ember is azt állítja lelkére, hogy a jó fővezér előre kitervezte, a szép futást, de futottak is ám embereink, hogy hazáig meg sem állottak, de az erősebb szívű tiszték, ott is elől futottak, úgy hogy a rossz utba, pedig tudhatja ön, hogy van egy kis sarunk annak idejébe, harmad fél nap, ki húsz, ki több mértföldet szaladt, — s mit mond ön erre? azt hiszi ugye hogy futósok, — de oh! fájdalom! nem kellene illy futósnak lenni. — Lássá ön egy a világot előtt kikürtölt jó hazafiból mi vált, — áruló — hogy ne volna áruló, mikor még a mellé rendel, őrnagy is mondja, hogy az előtt való éjjel, mikor a csata történt K. M. Szamos Ujjváron volt, hol akkor táborozott az Urbán serege, mellybe szolgál testvérje, ugy-e szép? s bizzunk meg a parancsnoksággal továbbra illy jó madarat, s még sem mondta a jó főparancsnok közöttünk, hogy csak két órányira van tőlünk az ellenség, s vigyázzunk, azonban olly szerencsétlen helyre állította azt a néhány piszkafás embert, mert a puskásokat más felé rendelte, a hol a madár sem járt, hogy fél annyi nép, mint a mennyi megtámadott, csak kövel is lehajgálhatta volna, hogy ne szaladt volna hát el, hiszen piszka fánál gerjeszteni szokták a tüzet, nem oltani, én tehát javasolom, hogy ezen urat minél előbb, a Lajtai táborba kell küldeni főparancsnoknak, majd ví ki fényes győzelmet, de ott úgy hiszem, nem vinné el a fogát, itt is golyóval fenyegették, de hijába elől szaladt, s így megmenekedett, pedig kár volt, no csak uraim szedjenek össze több illy pankrotizált lelkes fiakat, hadd gazdagítsák fel magokat, úgy sem volt már mire kártyázni, igen uram kártyázni, mert itt sem tett egyebet, bálozott, kártyázott, hiszem, hogy lesznek több illy hozzá hasonló, kik menteni fogják, de én tudom, s több hozzá hasonló szörű emberek, szóval az egész tábor fia, még a legutolsó közember is, és mi a következtetés? az, hogy már most vonakodik menni a nemzetörök, s azt mondja: K. M. vezérlete alatt nem megy, bár mit tegyenek vele, s erről nem számoltatják a főparancsnok urat? no biz a lenne még egyszer szép. —

Hidje el a h. védelmi bizottmány, hogy egy Maróthyba, vagy Jeneibe, többet bizhat a haza, de többet, akármellyik közrendű nemes fiba, igen ugy-e? de nem szalad az egyszerre Pestre, far-

kot csóválni, hanem teszi teendőjét, s ezért osztán feledve van, pedig bizony kár.

Ezeket, miket itt írok, nemzetörök becsületemre állítom, hogy így történt.

Szatmári Béla.

HIRDETÉSEK.

(3—3)

Jelentés.

a nemzetöröknek, és azon sereg kormányzóinak, kik nagyobb számú sereget öltöztetnek

Singer Ignác és társa.

férfiöltöny készítő, Nagyhid-utca Harrisch-ház 9. sz. alatt,

azon helyzetben van, hogy bármi nagy mennyiségű öltöny-szállítmányt legkielegítőbb minőségben s legrövidebb idő alatt képes kiállítani; — valamint eddigelé már is több kisebb s nagyobb szállítmányokat a tisztelt megbízóknak tökéletes meglegedésére kiállított; ennél fogva reményli, hogy további megbízásokkal is szerencsésítendek.

Raktárunkban találhatunk egyszersmind nagy választékú egyenruhák nemzetörök- és honvéd tiszték számára.

Nemzeti Színház.

Pest, kedden, december 12-kén. 1848. Tizenhatodszor:

MACBETH.

Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét írta Verdi, olaszból fordította Egressi B.

A harmadik felvonásban előfordulandó Sylphid tánczot szerette Campilli, előadják: Kilyányiné és Grafmayer Josepha, tánczmarkisérrel.

Személyek:

Duncan, Scothon királya	—	—	—
Machbet,) Duncan hadseregének	—	Reina.	—
Banco,) vezérei	—	Köszeghi.	—
Ladi Machbet, Machbeth neje	—	Schodelné.	—
Ladi Machbeth udvarhölgye	—	Eder Luiza.	—
Macduff, scot nemes Fiff ura	—	Bognár.	—
Malcolm, Duncan fia	—	Hubnai János.	—
Fleance, Banco fia	—	Csillag Róza.	—
Machbeth szolgája	—	Vasodi	—
Orvos	—	Mexei	—
Gyilkos	—	Kovács	—
Banco szelleme	—	—	—
Hírnökök: Sopronyi	Gózon	Boldog	

Boszorkányok. Király követei. Scot nemesek és menekvők. Fegyvernökök. Harcosok. Légtünetények. Apródok. Jelenségek. Szellemkirályok. Tönténethely: Scothon, nagy részben Machbeth palotája, a negyedik szakaszban Angolhon és Scothon határszéle.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.